

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.III.374/2016/5.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Márki Zoltán, a tanács elnöke
Dr. Somogyi Gábor, előadó bíró
Dr. Varga Zoltán, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2016. október 11.

Az ügy tárgya: zsarolás büntette

Terhelt: Z. Cs. XXXVIII. rendű

Első fok: Pest Megyei Bíróság, 7.B.81/2006/2005., ítélet, tárgyalás, 2010. június 1.

Másodfok: Győri Ítéltábla, Bf.86/2011/86., ítélet, nyilvános ülés, 2012. március 22.

Az indítvány előterjesztője: XXXVIII. rendű terhelt védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a lopás büntette és más bűncselekmények miatt Sz. K. és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a Pest Megyei Bíróság 7.B.81/2006/2005., valamint a Győri Ítéltábla Bf.86/2011/86. számú ítéleteit a XXXVIII. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosultak újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthatnak be.

Indokolás

I.

- [1] A Pest Megyei Bíróság a 7.B.81/2006/2005. számú ítéletében a XXXVIII. rendű terheltet bűnösnek mondta ki tártstettesként elkövetett zsarolás büntetében [1978. évi IV. törvény - a továbbiakban: korábbi Btk. - 323. § (1) bekezdés és (2) bekezdés b) pont], és ezért 1 év 10 hónap börtönbüntetésre ítélte, melynek végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette.

- [2] A XXXVIII. rendű terhelt tekintetében kétirányú fellebbezések alapján eljárva a Győri Ítéltábla a Bf.86/2011/86. számú határozatával az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [3] A jogerős ítéletben megállapított tényállás XXXVIII. rendű terheltet érintő részének lényege a következő:
- [4] S. F. sértett tagja volt egy csoportnak, amely 2002. évben vízi úton tulajdonított el üzemanyagot egy cég sz.-i telepéről. Ennek során összetűzésbe került egy ugyancsak olajlopással foglalkozó, rivális bűnözői csoporttal. Emiatt a XXIII. rendű terhelthez fordult védelemért, aki ezt a XXIV. rendű terhelttel közösen biztosította. Ezért a sértett szállításonként 500.000 forint védelmi pénzt fizetett a XXIII. rendű terheltnak, aki ennek kétharmad részét a XXXVIII. rendű terhelt közvetítésével eljuttatta a XXIV. rendű terheltnak.
- [5] A sértett egy ideig a megállapodásnak megfelelően fizette a védelmi pénzt, azonban néhány alkalmat követően megpróbálta a fizetést elmulasztani. Miután ez a XXIV. rendű terhelt tudomására jutott, 2002 szeptemberében utasította a XXIII. rendű terheltet, hogy a sértettet hívja a tulajdonában lévő „K.” kaszinóba.
- [6] A kaszinóba a XXIV. rendű terhelt a XXXVIII. rendű terhelt társaságában érkezett, és a XXIII. rendű terhelttel megbeszélték a számonkérés módját. Miután a sértett is a kaszinóba érkezett, a XXIII. rendű terhelt elébe ment, és arra kérte a sértettet, hogy ismerje el, miszerint nem fizetett neki. A sértett azonban erre nem volt hajlandó, így együtt bementek a kaszinóba. Itt a XXIV. rendű terhelt a másik két terhelt jelenlétében kérdőre vonta a sértettet a védelmi pénzek elmaradása miatt. A sértett azonban továbbra is tagadta, hogy mulasztott volna. Ekkor a XXXVIII. rendű terhelt - a XXIV. rendű terhelt utasítására - ököllel több alkalommal megütötte a sértett fejét, a XXIII. terhelt pedig egy késsel kisebb erővel megszurta a sértett bal tenyerét és kézhati felszínét. A sértett a bántalmazás hatására elismerte, hogy néhány olajlopás után valóban nem fizetett; ígéretet tett, hogy a jövőben minden szállítmány után fizetni fog, és másnap rendezi a tartozását. Ekkor a XXIV. rendű terhelt közölte vele, hogy az elmaradt összegeken túl 5 millió forint büntetést is kell fizetnie.
- [7] A követelt összeget a sértett másnap eljuttatta a XXIII. rendű terheltnak, aki szolt a XXIV. rendű terheltnak, hogy megvan a pénz. Ekkor a XXIV. rendű terhelt elküldte a XXXVIII. rendű terheltet a XXIII. rendű terhelthez. A pénzt a XXIV. és XXIII. rendű terheltek kétharmad-egyharmad arányban elosztották akként, hogy a ráeső részt a XXXVIII. rendű terhelt vitte el a XXIV. rendű terheltnak.
- [8] A bántalmazás következtében S. F. sértett bal tenyerének középső részén ferde lefutású, 2 cm hosszú, valamint a bal kéz II. ujj középperc kézhati felszínén ferde lefutású, 1,5 cm hosszú szúrt sérülést szenvedett el, amely szúrt sérülések gyógytartama a nyolc napot nem haladja meg.

II.

- [9] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a XXXVIII. rendű terhelt védője a Be. 416. § (1) bekezdés b) és c) pontját megjelölve terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, melyben a jogerős ítélet megváltoztatását és elsődlegesen a terhelt felmentését, másodlagosan cselekményének eltérő - a törvényes vád szerinti - minősítését, és a büntetés enyhítését, harmadlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására való utasítását kérte.
- [10] Indokai szerint a bíróság jogerős ítéletében a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt tévesen minősítette a terhelt cselekményét zsarolás büntettének; sem a lefolytatott bizonyítás, sem a jogerős ítéletben foglalt tényállás alapján nem állapítható meg, hogy a XXXVIII. rendű terhelt magatartása a zsarolás törvényi tényállásában megkívánt erőszakot vagy fenyegetést megvalósította volna. Az indítvány szerint a nyomozás, a vád és a lefolytatott bizonyítás is lopásra irányult, a bizonyítékok értékelése is ilyen irányban haladt.
- [11] A Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt ok kapcsán a védő indítványa bevezető részében a Be. 373. § (1) bekezdés III. pont a) alpontjára utalt, míg indokolásának 2. pontjában a Be. 373. § (1) bekezdés b) és c) pontját, valamint II-IV. pontjait is megjelölte a határozat meghozatala során

megvalósított eljárási szabálysértésként. Mindennek ténybeli alapjaként arra hivatkozott, hogy sem a gyanúsítás, sem a vád nem tartalmazott zsarolást; az eltérő minősítésre sem a vádirat, sem a vádbeszéd szövegéből, indokolásából vagy az abban foglalt tényállásból nem lehetett következtetni.

- [12] Az indítvány sérelmezte, hogy mind az első-, mind a másodfokú bíróság elmulasztotta a XXXVIII. rendű terhelt és védőjének figyelmeztetését arra, miszerint a terhelt terhére rótt cselekmény - a vádtól eltérően - lopás helyett zsarolásnak minősülhet. Az első- és a másodfokú bíróság is megszegte így a Be. 270. § (1) bekezdésében írt rendelkezést, s ezzel a tisztességes eljárás követelményét, valamint jelentősen korlátozták a védelmet funkciójának hatékony ellátásában. A másodfokú bíróság pedig annak ellenére nem foglalkozott e körülménnyel, hogy a védő fellebbezésében külön kiemelte; és ezzel - az indítvány szerint - az indokolási kötelezettségét szegte meg.
- [13] Az eltérő minősítés lehetősége megállapításának elmaradása kapcsán a védő utalt az Emberi Jogok Európai Bíróságának a Dallos v. Hungary és a Kamasinski v. Austria ügyében hozott határozataiban kifejtettekre is.

III.

- [14] A Legfőbb Ügyészség a BF.431/2016. számú átiratában az indítványt nem tartotta alaposnak, és a támadott határozatok hatályában fenntartására tett indítványt.
- [15] Indokául kifejtette: az ügyészi vádnak a XXXVIII. rendű terheltet érintő része és az elsőfokú ítélet I/1. pontjában rögzített tényállás megegyezik abban, hogy a XXXVIII. rendű terhelt azért bántalmazta S. F. sértettet, mert az nem fizette meg a bűncselekményeit biztosító védelmi pénz egy részét, valamint abban is, hogy a bántalmazás hatására a sértett ezt elismerte, és ígéretet tett kötelezettségének a jövőbeni rendszeres teljesítésére. A bíróság ezen túlmenően azt állapította meg, hogy a sértett tartozásának megfizetését is vállalta, és azt - a büntetésként meghatározott összeggel együtt - másnap megfizette, amiről a XXXVIII. rendű terhelt is tudomást szerzett.
- [16] Az ügyészi álláspont szerint így a vádirati tényállás maradéktalanul tartalmazza azokat a tényeket, amelyek a zsarolás megállapítását lehetővé tették; annak ellenére, hogy az ügyész eredetileg aljas indokból elkövetett súlyos testi sértés büntette miatt emelt vádat. Az elkövetés körülményeiből pedig helyesen következtetett a bíróság arra, hogy a XXXVIII. rendű terhelt nem csupán a fizetés elmaradása miatt, hanem azért is bántalmazta a sértettet, hogy tartozását, és a jövőben esedékes védelmi pénzt is fizesse meg. A vád tehát csupán a sértettnek a tartozás megfizetésére tett ígéretét, és annak - a meghatározott „büntetéssel” együtt - a másnapi, a XXXVIII. rendű terhelt tudomásával történt teljesítését nem tartalmazta. A bíróság azonban ezek megállapításával a tett-azonosság keretein belül maradt; a vádbeli minősítéshez pedig nincs kötve, s az eltérő minősítés eltérő tényelemek megállapítását is szükségessé teheti (EBH 2013.B.10.).
- [17] Így tehát annak megállapítása, miszerint a XXXVIII. rendű terhelt kényszerítésére a sértett a tartozását megfizette, és ezzel a zsarolás befejezetté vált, az ügyészi álláspont szerint nem értékelhető a törvényes vád hiányában történtként.
- [18] Az eltérő minősítés lehetősége megállapításának elmulasztása kapcsán a Legfőbb Ügyészség utalt arra, hogy ezen eljárási szabálysértés nem felülvizsgálati ok. Mindazonáltal az iratokból nem tűnik ki, hogy az elsőfokú bíróság az eltérő minősítés lehetőségét már az ügydöntő határozat meghozatala céljából tartott tanácsülés előtt észlelte volna; ebben az esetben viszont a Be. 321. § (4) bekezdésében írt szabály nem alkalmazható (EBH 2012.B.25.).
- [19] Az indítványban hivatkozott EJEB ítéletek kapcsán az ügyész arra utalt, hogy az ilyen ítélet csak abban a konkrét eljárásban teremti meg a felülvizsgálat lehetőségét, amelyről annak egyezményesértő voltát megállapította. Ezért a jelen indítvánnyal támadott határozatok kapcsán a Be. 416. § (1) bekezdés g) pontjában írt felülvizsgálati ok sem áll fenn.
- [20] Az átirat szerint a Be. 373. § (1) bekezdés III. pont a) alpontjában írt feltétlen eljárási szabálysértés

csak akkor valósul meg, ha az ítélet indokolása valamely tény, vagy jogkérdést illetően oly mértékben hiányos, hogy nem állapítható meg: a bíróság mire alapította döntését. Az ügyészi álláspont szerint a tény, hogy az ítéletábrla a védői fellebbezésben sérelmezett eljárási szabálysértésre nem tért ki, nem járt ilyen következménnyel, ezért a felülvizsgálatot nem alapozza meg.

IV.

- [21] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 424. § (1) bekezdés első fordulata szerint tanácsülésen bírálta el.
- [22] Az indítvány nem alapos.
- [23] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős ítélettel szembeni jogi - és nem pedig ténybeli - kifogás lehetőségét biztosítja. E jogorvoslati mód kizárólag a Be. 416. § (1) bekezdés a)-g) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.
- [24] Az indítványban megjelölt felülvizsgálati okok közül a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja akkor teszi lehetővé a jogerős ítélet felülvizsgálatát, ha a bíróság jogerős határozatában a cselekmény téves minősítése vagy a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabott ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmazott, avagy a büntetés végrehajtását törvényi kizáró ok ellenére függesztette fel. Ennek elbírálása során pedig a Be. 423. § (1) bekezdése értelmében a jogerős ítéletben megállapított tényállás az irányadó, ami a felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható.
- [25] Ez utóbbi szabályból kifolyólag a védő által e felülvizsgálati ok kapcsán hivatkozottak közül a gyanúsítás, a vád, illetve „a bizonyítás és a bizonyítékok értékelésének iránya” közömbös; a minősítés törvényessége kizárólag a jogerős ítéleti tényállás alapján bírálható el. E körben pedig lopás - ami egyébként a XXXVIII. rendű terhelten szemben nem volt a vád tárgya - fel sem merülhet; az ítélet nem tartalmaz olyan tény, körülményt, miszerint e terhelt mástól, idegen dolgot, jogtalan eltulajdonítás végett vett volna el. Ezzel szemben azt tartalmazza, hogy mást jogtalan hasznoszerzés (egyoldalúan követelt pénzösszeg törvényes jogcím nélküli megszerzése) végett erőszakkal és élet, testi épség elleni fenyegetéssel kényszerített arra, hogy valamit tegyen (fizessen), és ezzel a sértettnek kárt (ellenszolgáltatás nélküli vagyonsökkenést) okozott.
- [26] Az indítvány azon hivatkozása, miszerint a XXXVIII. rendű terheltnek az ítéletben rögzített magatartása nem valósított meg erőszakot vagy fenyegetést, iratellenes. Az ítéleti tényállás ugyanis tartalmazza, hogy a XXXVIII. rendű terhelt ökölrel többször megütötte a sértett fejét, jelenlévő társa pedig - a XXXVIII. rendű terhelttel szándékegységben - fenyegetésként késsel kétszer is megszúrta. Ez nem vitathatóan személy elleni erőszak, az elkövetés körülményei - a segítségkérés elméleti lehetőségét is kizáró helyszín megválasztása, és a sértettnek élet kioltására alkalmas eszközzel, több kisebb sérülés okozása - pedig egyértelmű élet és testi épség elleni fenyegetés az elmaradt és a büntetésként meghatározott összeg meg nem fizetésének esetére.
- [27] A jogerős ítéleti tényállás alapján tehát a XXXIII. rendű terhelt cselekményének társtettesként elkövetett zsarolás büntetéseként [korábbi Btk. 323. § (1) bekezdés és (2) bekezdés b) pont] való minősítése törvényes. Téves minősítés vagy más anyagi jogszabálysértés hiányában pedig a büntetés felülvizsgálatára önállóan nem kerülhet sor; következésképp a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjában írt felülvizsgálati okra való hivatkozás alaptalan.
- [28] A Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja a Be. 373. § (1) bekezdés I. pont b) és c) alpontjában, valamint a II-IV. pontjában írt eljárási szabálysértések okán teszi lehetővé a jogerős ítélet felülvizsgálatát.
- [29] Az indítvány bevezető része ezek közül a Be. 373. § (1) bekezdés III. pont a) alpontját - azaz az indokolási kötelezettségnek az ítélet felülbírálatra való alkalmatlanságát eredményező megsértését - jelölte meg. Ennek ténybeli alapjaként azonban kizárólag arra hivatkozott, hogy a vádtól eltérő

minősítés kérdéskörére - noha azzal fellebbezésében részletesen foglalkozott - a másodfokú bíróság nem tért ki. Ez a hivatkozott felülvizsgálati okot nem meríti ki.

- [30] A Kúria előrebocsátja, hogy az indokolási kötelezettségnek az ítélet felülbírálatra való alkalmatlanságát eredményező megsértését a 2006. évi LI. számú törvény emelte az úgynevezett feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértések közé. Ezzel a hagyományos, mérlegelést nem igénylő abszolút eljárási szabálysértések felsorolásához egy olyan szabálysértés is társul, amelynek megállapítása a bírói megítéléstől függ.
- [31] Az intézmény bevezetése óta az ítélkezési gyakorlat kidolgozta ennek szempontjait. Eszerint az indokolási kötelezettség megsértése nem az indokolás bármely elemének hiányát, hibáját jelenti, hanem annál szűkebb terjedelmű. Az apróbb, kisebb jelentőségű indokolási hiányosságok relatív eljárási szabálysértésként felülvizsgálat alapjai nem lehetnek. A törvény ugyanis csak a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése, a cselekmény jogi minősítése vagy a büntetés kiszabása tekintetében elmulasztott indokoláshoz fűzi a hatályon kívül helyezés következményét (BH 2012.32.).
- [32] Az indokolási kötelezettség megsértése felülvizsgálatot is megalapozó eljárási szabálysértést pedig akkor eredményez, ha a támadott határozat indokolása tény- vagy jogkérdés kapcsán olyan mértékben hiányos, hogy abból nem állapítható meg, mire alapozta a bíróság a döntését (BH 2010.117.). Az indokolási kötelezettség feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező megsértése nem állapítható meg, ha az ügydöntő határozatból kitűnik az eljárt bíróság tényállás megállapításával összefüggő tényfeltáró és értékelő tevékenysége, továbbá az, hogy az érdemi döntésben kifejeződő jogi álláspontját a bűnösséggel, a minősítéssel, a büntetéssel kapcsolatban mire alapozta (BH 2013.10.).
- [33] A kifejtettek a másodfokú bíróság ügydöntő határozatára is irányadóak azzal, hogy annak kötelező tartalmaként a Be. 370. § (3) bekezdése a fellebbezők felsorolását, a fellebbezések okának és céljának feltüntetését, valamint a bíróság döntése (azaz a helybenhagyás, megváltoztatás vagy hatályon kívül helyezés) indokainak kifejtését írja elő.
- [34] Azzal tehát, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezés egy érvére nem tér ki, még nem valósítja meg az indokolási kötelezettségnek az ítélet feltétlen hatályon kívül helyezését eredményező megsértését; a másodfokú bíróság döntésének (azaz - a XXXVIII. rendű terhelt tekintetében - az elsőfokú ítélet helybenhagyásának) indokai határozatából ennek ellenére maradéktalanul kitűnnek.
- [35] Az indítványban foglalt érvek valójában a törvényes vád hiányára vonatkoznak, ami a Be. 373. § (1) bekezdés I. pont c) alpontján keresztül kimeríti a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában írt felülvizsgálati okot. A Be. 2. § (3) bekezdése ugyanis rögzíti, hogy a bíróság csak olyan személy büntetőjogi felelősségéről dönthet, aki ellen vádat emeltek, és csak olyan cselekmény miatt, amit a vád tartalmaz. Az indítvány tartalmilag ténylegesen ez utóbbi követelmény megsértését állítja.
- [36] Ennek kapcsán is előre kell bocsátani azonban, hogy a Be. 2. § (2) bekezdése szerint a törvényes vád fogalmi ismérve, ha a vádemelésre jogosult a bírósághoz intézett indítványában meghatározott személy pontosan körülírt büntetőtörvénybe ütköző cselekménye miatt kezdeményezi a bíróság eljárásának lefolytatását. Következésképpen a vád törvényessége nem feltételezi a nyomozás törvényességének vizsgálatát, attól független.
- [37] Ezt az elvet fejtette ki egyébként az EBD 2012.B.31. számú elvi döntés is, miszerint a nyomozás során elkövetett esetleges eljárási szabálysértések nem vezetnek a törvényes vád hiányához. Ehhez képest a XXXVIII. rendű terhelttel szemben közölt gyanúsításban írt tényállás közömbös, a vád törvényességét nem érinti.
- [38] A szóban lévő eljárási szabálysértés szempontjából ugyancsak közömbös a vád tárgyává tett cselekmény vád szerinti minősítése (ami tartalmilag az ügyésznek az ítéleti minősítésre tett indítványa). A Be. 2. § (4) bekezdése kifejezetten rögzíti, hogy a bíróság nincs kötve a vádlónak a vád tárgyává tett cselekmény Btk. szerinti minősítésére vonatkozó indítványához, és a Be. 257. § (1) bekezdés zárófordulata is akként rendelkezik, miszerint a bíróságot a tényállás jogi elbírálásában az

indítványok nem kötik.

- [39] Következésképp kizárólag a vádban foglalt tényállás - mégpedig, mivel az jelen eljárás során többször is módosításra került, az ítélethozatalt megelőzően utoljára fenntartott vádlói tényelőadás - és az ítéletben megállapított tényállás összevetése alapján ítélt meg, hogy a bíróság a Be. 2. § (3) és (4) bekezdésében foglaltakat betartotta-e. Ezen belül pedig jelen ügyben - az indítvány tartalma alapján - kifejezetten azt kellett vizsgálni, hogy túlterjeszkedett-e a bíróság a vádon, amikor a zsarolás büntetteként való minősítést megalapozó tényeket megállapította.
- [40] E körben a Kúria elsőként arra utal, hogy az indítványnak a XXXVIII. rendű terheltelemének lopásként való minősítésére vonatkozó része nyilvánvalóan téves. E terheltelemmel szemben a vád soha nem tartalmazott a lopás törvényi tényállásában [korábbi Btk. 316. § (1) bekezdés] megkívánt elemeket, és - bár a fent írtak szerint, a vizsgált kérdésben ennek nincs jelentősége - cselekményének vád szerinti minősítése sem lopás, hanem - az azzal átfedést egyetlen elemében sem tartalmazó - aljas indokból elkövetett súlyos testi sértés büntette [korábbi Btk. 170. § (1) és (2) bekezdés, valamint (3) bekezdés első fordulat második tétele] volt.
- [41] Az utoljára módosított vádirati tényállás (elsőfokú ítélet 44.-45. oldal) és az ítéleti tényállás (elsőfokú ítélet 94.-95. oldal) összevetése alapján pedig az állapítható meg, hogy az utoljára módosított, az ítélet alapjául szolgáló vádirati tényállás már nem csupán azt tartalmazta,
- miszerint a XXXVIII. rendű terheltelem az S. F. sértett által, bűncselekményeinek biztosítása érdekében a XXIII. rendű terheltelemnek fizetett védelmi pénzből rendszeresen juttatta el annak kétharmad részét a XXIV. rendű terheltelemnek, valamint
 - miután a sértett a fizetést néhányszor elmulasztotta, a XXIV. rendű terheltelem ezért kérdőre vonta, melynek során a XXXVIII. rendű terheltelem ökölrel többször fején ütötte, a XXIII. rendű terheltelem pedig késsel a kezét megszurta,
 - és ennek hatására a sértett beismerte a fizetés esetenkénti elmulasztását,
- hanem azt is, hogy
- ígéretet tett tartozásainak rendezésére,
 - a XXIV. rendű terheltelem azonban további 5 millió forint „büntetést” is követelt tőle,
 - és a sértett mindezt másnap eljuttatta a XXIII. rendű terhelthez,
 - aki az összeg kétharmad részét a XXIV. rendű terheltelemnek juttatta el.
- [42] A jogerős ítéletben megállapított tényállás a fenti tények körét teljes egészében lefedi; az a vádhoz képest mindössze annyi többletet tartalmaz, hogy az utolsóként említett vádbéli tényállítás tekintetében a bíróság azt is megállapította, miszerint a bűncselekményből származó összeg rá eső részéért a XXIV. rendű terheltelem a XXXVIII. rendű terheltelemnek küldte el a XXIII. rendű terhelthez, és azt a XXXVIII. rendű terheltelem vitte el a XXIV. rendű terheltelemnek. Az pedig - a vádhoz képest - nem szerepel az ítéleti tényállásban, miszerint a sértett a cselekmény következtében fogai elvesztésével 8 napon túl gyógyuló sérülést szenvedett volna; erre vezethető vissza a súlyos testi sértés büntettekénti minősítés - ami egyébként a zsarolással halmazatban is megállapítható lett volna - elmaradása.
- [43] Ilyen módon azonban nem csupán az állapítható meg kétséget kizáróan, hogy a bíróság az ún. tett-azonosság keretein belül maradt, hanem az is, hogy a vádirati tényállás maradéktalanul tartalmazta a minősített zsarolás büntettelem befejezett alakzatának valamennyi tényállási elemét; noha - ahogy azt a Legfőbb Ügyészség is helyesen kifejtette - a vád és az ítélet tényállása nem követel meg teljes azonosságot (EBH 2011.2385., EBH 2005.1199.).
- [44] Jelen esetben azonban még ez az azonosság is fennáll. A XXXVIII. rendű terheltelem a sértett bántalmazásával a saját, bűncselekményt megvalósító magatartását befejezte, azzal pedig, hogy a sértett a követelt pénzösszeget másnap a XXIII. rendű terheltelemnek átadta, a bűncselekmény befejezetté vált. Eddig - a fent írtak szerint - az utoljára módosított vádban foglalt, és az ítéletben megállapított tények köre teljesen azonos. A bíróság a XXXVIII. rendű terheltelem terhére csupán egy olyan többlet magatartási mozzanatot állapított meg, amit már a saját, bűncselekményt megvalósító magatartásának kifejtése és befejezése után, sőt, a bűncselekmény valamennyi törvényi tényállási

elemének teljessé válását követően valósított meg. A bíróság által megállapított tényállás - azzal, hogy azt a vádban le nem írt tényt is tartalmazza, miszerint a zsarolás hatására a sértett által másnap átadott pénzüsszegeből a XXXVIII. rendű terhelt vitte el a rá eső részt a XXIV. rendű terheltnek - a vádhoz képest nem tartalmaz sem más, sem több (további) bűncselekményt. E megállapított többlet-magatartás a XXXVIII. rendű terhelt büntetőjogi felelősségének ténye és terjedelme kapcsán is közömbös, így mellőzése sem változtatna a cselekmény büntetőjogi megítélésén; megállapításának csupán a tényállás teljes felderítése szempontjából van jelentősége.

- [45] Következésképp fel sem merülhet, hogy a bíróság ezzel a vádon túlterjeszkedett volna, mint ahogy az sem, hogy a minősített zsarolás törvényi tényállási elemeit megalapozó tényeket törvényes vád hiányában állapította volna meg.
- [46] Egyebekben a Kúria utal arra, hogy a Be. 270. § (1) bekezdésében - az ügydöntő határozat meghozatala előtt már a Be. 321. § (4) bekezdésében - írtak megszegése a vád törvényességével nem áll összefüggésben, már csak azért sem, mert a bíróságra ró kötelezettséget; eljárási szabálysértésként pedig a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában írt felsorolásban nem szerepelnek, s így felülvizsgálatot nem alapoznak meg. Amennyiben pedig az elsőfokú bíróság már az ügydöntő határozat meghozatala céljából tartott tanácsülésen észleli az eltérő minősítésnek - az ekkor már értelemszerűen - nem a lehetőségét, hanem a szükségességét, akkor e szabály alkalmazására nem is kerülhet sor (EBH 2012.B.25.).
- [47] A másodfokú bíróság eljárása kapcsán pedig a védő által e körben felvetettek már mulasztásként nem is értelmezhetők, hiszen addigra a (vádtól) eltérő minősítés az elsőfokú ítélet alapján már adott volt, a másodfokú ítéleti minősítés pedig nem tért el az elsőfokútól.
- [48] Végül a Kúria megjegyzi, hogy az indítvány nem önálló felülvizsgálati okként jelölte meg az EJEB indítványban hivatkozott ítéleteit, hanem a bíróság általi, a vádtól eltérő minősítés lehetőségére való figyelmeztetés jogi jelentősége kapcsán hivatkozott azokra. Ez azonban nem változtat azon, hogy az említett eljárási szabályok megsértése - mivel a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában írt taxatív felsorolásban nem szerepel - nem felülvizsgálati ok; az EJEB ítélete pedig a Be. 416. § (1) bekezdés g) pontja alapján csak abban az ügyben alapoz meg felülvizsgálatot, amelyben Magyarország félként szerepelt, és amelyet az ítélet érintett (BH 2015.326.).
- [49] Az indítvány indokolásának 2. pontjában felhívta a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt valamennyi, felülvizsgálatot megalapozó eljárási szabálysértést is; azoknak megfelelő ténybeli hivatkozást azonban - a már vizsgált, Be. 373. § (1) bekezdés I. pont c) alpontjához és III. pont a) alpontjához kapcsolódó érvelést kivéve - nem tartalmaz.
- [50] Mindezekre figyelemmel a Kúria a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és miután egyéb, a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból vizsgálandó eljárási szabálysértést nem észlelt, a megtámadott határozatokat a XXXVIII. rendű terhelt tekintetében a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

V.

- [51] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [52] A Be. 418. § (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdés e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. § (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2016. október 11.

Dr. Márki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Somogyi Gábor s.k. előadó bíró, Dr. Varga Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő
BÉ